

Zaaknummer : 01181959
Ons Kenmerk : ODH1885386
Datum : 21-10-2026

Beschikking

Omgevingswet - Flora- en fauna-activiteit

Onderwerp

Op 2 september 2026 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend namens Eli Lilly Nederland B.V. De aanvraag is ingediend voor de volgende vergunningplichtige handelingen:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus (*Passer domesticus*) en de spreeuw (*Sturnus vulgaris*) als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De aanvraag heeft betrekking op het slopen van een voormalig glastuinbouwgebied, woningen en bijgebouwen voor de realisatie van een farmaceutisch bedrijf op de locatie Zijlhoek en de Woerd te Valkenburg (ZH). De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 oktober 2026 tot en met 31 december 2030.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te **verlenen** aan Eli Lilly Nederland B.V.;
- II. de in het vervolg van deze beschikking opgenomen voorschriften te verbinden aan deze omgevingsvergunning;
- III. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze omgevingsvergunning;
- IV. dat deze omgevingsvergunning geldig is vanaf de dag na bekendmaking tot en met 31 december 2030.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Dit document is digitaal vastgesteld, daarom staat er geen zichtbare handtekening in.

Appendices

- I. Plangebied
- II. Locatie verblijfplaatsen van de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis
- III. Locatie tijdelijke voorzieningen van de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de flora- en fauna-activiteit (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
 - b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen; en
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen, Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Ecologisch activiteitenplan huismus en spreeuw, hoofdstuk 6' van 15 oktober 2026 en 'Ecologisch activiteitenplan vleermuizen, hoofdstuk 6' van 24 september 2026 en de gegevens 'Beantwoording verzoek aanvullende informatie' van 15 oktober 2026.
3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voorafgaand aan de uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De alternatieve maatregelen mogen na goedkeuring worden toegepast.
4. De vergunninghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in deze omgevingsvergunning en dat ze toegepast worden.
5. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.
6. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de contactgegevens van de begeleidend ecologisch deskundige(n);
 - b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;
 - c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;

¹ Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

(her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- e. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal); en
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
- a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden; en
 - c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze omgevingsvergunning, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
9. De voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Hiervoor geldt:
- a. voor tijdelijke voorzieningen: binnen twee weken na de inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning; en
 - b. voor permanente voorzieningen: minimaal één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.
10. De werkzaamheden mogen pas starten als ten minste één termijn van vier weken, na de inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning, in acht is genomen. Een uitzondering hierop zijn de maatregelen voor het ongeschikt maken van de bebouwing, vastgelegd in voorschrift(en) 13 en 15.

Soortspecifieke voorschriften

11. De tijdelijke en permanente voorzieningen moeten voor de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Hiertoe dienen voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden waarbij het verstoren van de aanwezige soorten dient te worden voorkomen.
12. Na afronding van de werkzaamheden mogen de tijdelijke voorzieningen verwijderd worden wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- a. de permanente voorzieningen zijn functioneel;
 - b. de gewenningsperiode voor zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is in acht genomen. Dit betreft een periode van drie maanden, waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen; en
 - c. de gewenningsperiode voor de huismus en is in acht genomen. Dit betreft een periode van drie maanden;
 - d. de tijdelijke voorzieningen worden verwijderd:
 - i) onder ecologische begeleiding; en
 - ii) buiten de kwetsbare periode van de huismus, de spreeuw, die loopt van 1 maart tot 1 september en van de gewone dwergvleermuis, die loopt van 1 november tot 1 april;
 - iii) wanneer de tijdelijke voorzieningen in gebruik zijn, dienen deze ongeschikt gemaakt te worden conform de maatregelen in voorschrift 13.

Huismus en spreekw

13. Voordat gestart mag worden met de werkzaamheden, dient de bebouwing ongeschikt gemaakt te worden voor de huismus en de spreekw. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
 - a. het ongeschikt maken mag pas uitgevoerd worden nadat de tijdelijke voorzieningen gerealiseerd zijn en de gewenningsperiode van drie maanden in acht is genomen;
 - b. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd in de periode van 1 september tot 1 maart. Dit is buiten de kwetsbare broedperiode van de huismus en de spreekw;
 - c. de werkzaamheden dienen binnen zeven maanden na het ongeschikt maken aan te vangen;
 - d. in aanvulling op sub b geldt, dat indien sprake is van late vervolglegels in september, met het ongeschikt maken gewacht dient te worden totdat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat het nest niet langer in gebruik is;
 - e. tevens mag aanvullend op sub b het ongeschikt maken niet plaatsvinden in een koude periode, gedefinieerd als perioden van vijf opeenvolgende dagen waarvan drie of meer dagen met vorst;
 - f. het ongeschikt maken van de bebouwing dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de onderste drie rijen dakpannen of door het plaatsen van weringsborstels;
 - g. maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige om de aanwezigheid van huismussen en de spreekw in de bebouwing uit te sluiten; en
 - h. na het bovenstaande controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.
14. Er dient een nieuw essentieel leefgebied voor de huismus te worden gerealiseerd conform het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12) en dient te voldoen aan de volgende minimum eisen:
 - a. de totale oppervlakte van het nieuw te realiseren essentieel leefgebied dient minimaal hetzelfde te zijn als het essentieel leefgebied dat verloren gaat (minimaal 1:1 compensatie);
 - b. het alternatieve leefgebied dient van dezelfde of betere kwaliteit te zijn in bedekkingsgraad, plantmaat en bloei- en zaadperiode. Daarnaast dient het leefgebied beschutting, voedsel (waaronder eiwitrijk voedsel, zaden, bessen of vruchten), water en stofbaden te bevatten;
 - i) het alternatieve leefgebied dient naar verhouding minimaal evenveel vruchtdragende en/of bloeiende beplanting te bevatten (met een opvolging van bloei en zaadproductie van voorjaar tot herfst) en in de winter bladbehoudend te blijven;
 - ii) de beplanting dient in groepsverband te worden aangebracht en biedt dichte doorlopende begroeiing tot hogere takken. Hagen en struikbeplanting dienen een minimale breedte van 50 centimeter of meer te hebben na drie jaar;
 - iii) voedsel en water binnen het alternatieve essentiële leefgebied dienen zich binnen een afstand van 50 meter van de nestplaats te bevinden. Dekking zoals dichte begroeiing dient binnen 10 meter van voedsel en water te worden geplaatst;
 - c. gedurende de eerste drie jaar na plaatsing van het alternatieve essentiële leefgebied dient ten minste 20% van het alternatieve essentiële leefgebied te worden ingezaaid met een kruidenrijk zaadmengsel;
 - d. het alternatieve essentiële leefgebied moet te allen tijde geschikt blijven voor huismussen. Hiertoe dient het leefgebied minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden waarbij het verstoren van de aanwezige soort dient te worden voorkomen.

Gewone dwergvleermuis

15. Voordat gestart mag worden met de werkzaamheden, dient de bebouwing ongeschikt gemaakt te worden voor de gewone dwergvleermuis. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
 - a. het ongeschikt maken mag pas uitgevoerd worden nadat de tijdelijke voorzieningen gerealiseerd zijn en de gewenningsperiode voor de gewone dwergvleermuis in acht is genomen. Dit betreft drie maanden voor de zomer- en paarverblijfplaatsen, waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen;
 - b. de bebouwing dient in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden door exclusion flaps te plaatsen op alle openingen;
 - c. indien de openingen, zoals genoemd onder sub b, van een gevel intern met elkaar in verbinding staan, is het toegestaan om deze ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. Dit onder de voorwaarde dat ten minste elke drie strekkende meter een exclusion flap dient te worden toegepast;
 - d. het gebruik van materialen voor het ongeschikt maken waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of zichzelf aan kunnen verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan;
 - e. de maatregelen waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden te worden ingezet waarvan drie dagen aaneengesloten moeten zijn. Van een dag met gunstige weersomstandigheden is sprake als het anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang minimaal 10°C en droog is met een windkracht van maximaal 4 Bft;
 - f. indien de weersomstandigheden tussen 15 oktober en 31 oktober niet voldoende lang gunstig blijken te zijn zoals genoemd in sub e, dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot minimaal 1 april van het volgende jaar;
 - g. na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten;
 - h. bij het ongeschikt maken in het najaar (1 september tot en met 31 oktober) geldt aanvullend op sub d tot en met g dat, onder de weersomstandigheden zoals genoemd in sub e, het controlebezoek uiterlijk moet zijn uitgevoerd op 31 oktober;
 - i. na het controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.
16. Ten minste acht permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis dienen gerealiseerd te worden conform het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12). Per aan te tasten verblijfplaats wordt minimaal één voorziening zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke locatie aangebracht. De overige voorzieningen worden binnen het plangebied verspreid over verschillende oriëntaties gerealiseerd. Hierbij geldt dat de permanente voorzieningen voor zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis minimaal 15 cm breed en 80 cm hoog dienen te zijn. De gebruikte materialen van de voorzieningen dienen dampdoorlatend te zijn en de interne ruimte dient aan ten minste twee zijden ruw te zijn.

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en flora- en fauna-activiteit die in dit besluit genoemd zijn en voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Indien de vergunninghouder de onderhoudsverplichting van gerealiseerde maatregelen wenst over te dragen aan een derde, dan moet de vergunninghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil overdragen, geldt op grond van artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet een informatieplicht. De huidige vergunninghouder dient ten minste vier weken voorafgaand aan de wijziging het bevoegd gezag hierover te informeren. Hierbij dienen de gegevens te worden verstrekt zoals genoemd in artikel 7.216 van de Omgevingsregeling.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil verlengen, dient tijdig en bij voorkeur zes maanden voorafgaand aan het aflopen van de geldigheids termijn een aanvraag te worden gedaan via het Omgevingsloket. De aanvraag dient te voldoen aan de indieningsvereisten.

Zorgplicht en ongewoon voorval

In de Omgevingswet zijn algemene zorgplichten opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Voor alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt daarnaast de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de specifieke zorgplicht dient onder meer rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoering van flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 2 september 2026 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet (hierna: Ow). De aanvraag is ingediend namens Eli Lilly Nederland B.V. De aanvraag ziet op het realiseren van een farmaceutisch bedrijf op de locatie Zijlhoek en de Woerd te Valkenburg (ZH) met DSO-nummer 2026090200832. De werkzaamheden die zien op de aangevraagde soorten, staan gepland te starten op 1 oktober 2026 en duren naar verwachting tot uiterlijk 31 december 2030. De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 oktober 2026 tot en met 31 december 2030.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende gegevens ingediend, die gebruikt zijn voor de inhoudelijke beoordeling:

- Verzoek, DSO-nummer 2026090200832 (ODH1938531);
- Ecologisch activiteitenplan huismus en spreeuw, Zijlhoek en De Woerd, Valkenburg (ZH), Sweco Nederland B.V., documentreferentie: NL26-648800269-181535, 20 oktober 2026 (ODH1937654);
- Ecologisch activiteitenplan vleermuis, Zijlhoek en de Woerd, Valkenburg (ZH), Sweco Nederland B.V., documentreferentie: NL26-648800269-185449, 20 oktober 2026 (ODH1937656);
- Rapport nader onderzoek steenmarter en huismus, Zijlhoek en De Woerd (ZH), Sweco Nederland B.V., documentreferentie: NL26 documentreferentie: NL26-648800269-173525, 20 mei 2026 (ODH1 883372);
- Rapport nader onderzoek vleermuizen: zomer- en kraamverblijfplaatsen, Sweco Nederland B.V., documentreferentie: NL26-648800269-183814 (ODH1890623);
- Rapport nader onderzoek vleermuizen: paarverblijfplaatsen, Sweco Nederland B.V., documentreferentie: NL26-648800269-185442, 24 september 2026 (ODH1933984);
- Rapport aanvullend ecologisch onderzoek roofvogels, uilen en gierzwaluw, Zijlhoek en De Woerd, Valkenburg (ZH), Sweco Nederland B.V., documentreferentie: NL26-648800269-181902, 4 september 2026 (ODH1886399);
- Rapport aanvullend ecologisch onderzoek platte schijfhoren, Zijlhoek en De Woerd (ZH), Sweco Nederland B.V., documentreferentie: NL26-648800269-179159, 15 juli 2026 (ODH1933990);
- Rapportage nader onderzoek (fase 1) De Zijlhoek en De Woerd Valkenburg, Econsultancy, rapportnummer 20315.002, versienummer D1, 16 oktober 2023 (ODH1883374);
- Rapport quickscan natuurwaarden, Zijlhoek en De Woerd – Zuid, Valkenburg, Sweco Nederland B.V., documentreferentie: 51031051 Rapport quickscan natuurwaarden Zijlhoek en De Woerd - Zuid Valkenburg, 24 oktober 2025 (ODH1883381);
- Beantwoording verzoek om aanvullende vragen, Sweco Nederland B.V., kenmerk: 2026090200832, 15 oktober 2026 (ODH1938525);
- Machtigingsovereenkomst HTV, 19 oktober 2026 (ODH1936102);
- Overzicht compensatie inventarisatie (ODH1883370);
- Rapport aanvullend ecologisch onderzoek rugstreeppad, plot 1, Eli Lilly, Valkenburg (ZH), Sweco Nederland B.V., projectnummer: 510347777, 29 juli 2026 (ODH1933986);
- Demarcatietekening – graven en dempen watergangen + uitvoeringsperioden, Beindorff CV, bestandsnaam: 2026-04-10 Lilly Katwijk.dwg, 27 februari 2026 (ODH1933980);
- Mondrian Level 1 Schedule (ODH1933992).

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag. Overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow is kennisgeving van de aanvraag via www.officielebekendmakingen.nl.

Beslistermijn

Gelet op artikel 16.64, eerste lid, van de Ow is de termijn voor de afhandeling van de aanvraag acht weken. Met toepassing van artikel 16.64, tweede lid, van de Ow hebben wij deze termijn op 8 oktober 2026 met zes weken verlengd.

Volledigheid aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In de Omgevingsregeling zijn naast algemene ook specifieke indieningsvereisten opgenomen waar een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan dient te voldoen. Ook hebben wij getoetst of de aangeleverde gegevens voldoende zijn voor de voorbereiding van de beschikking en het inhoudelijk beoordelen van de aanvraag.

Doordat de aanvraag onvolledig was, is de procedure op 8 oktober 2026 opgeschort en is verzocht de ontbrekende gegevens aan te leveren. Op 16 oktober 2026 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen en is de procedure hervat.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de wettelijke indieningsvereisten en voldoende informatie bevat voor een inhoudelijke beoordeling van de gevolgen van de flora- en fauna-activiteit op de betrokken beschermde soort(en).

Bevoegd gezag

De flora- en fauna-activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow, artikel 11.24 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Participatie

De opzet en uitkomsten van het participatieproces zijn op grond van artikel 7.4 van de Omgevingsregeling onderdeel van de aanvraag. Bij deze aanvraag heeft geen participatie plaatsgevonden.

Inwerkingtreding

Artikel 16.79, eerste lid, aanhef en onder a, van de Ow bepaalt dat een omgevingsvergunning in werking treedt met ingang van de dag na de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. In artikel 16.79, tweede lid, van de Ow staat dat in afwijking van het eerste lid het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepaalt dat die in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging als naar zijn oordeel:

- a. het verrichten van de activiteit die de omgevingsvergunning mogelijk maakt binnen die vier weken kan leiden tot een wijziging van een bestaande toestand die niet kan worden hersteld; en
- b. de regels over het verlenen van de omgevingsvergunning ertoe strekken die bestaande toestand te beschermen.

Onomkeerbare activiteiten, namelijk de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden, mogen slechts worden uitgevoerd nadat een termijn van vier weken, na bekendmaking van dit besluit, verstreken is.

Om te voorkomen dat binnen vier weken na inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning onomkeerbare gevolgen kunnen optreden voor de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis zijn in voorschriften 13 en 15 geborgd dat, de werkzaamheden in deze periode nog niet mogen starten, maar vooruitlopend wel ongeschikt gemaakt mag worden.

Een voorwaarde is dat het plangebied ongeschikt gemaakt wordt door maatregelen te treffen die omkeerbaar zijn. Dit zijn maatregelen die weer verwijderd kunnen worden, waardoor de nestplaatsen van de huismus en de spreeuw en de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis weer beschikbaar komen, aangezien dit geen onomkeerbare schade veroorzaakt aan de nestplaatsen van de huismus en de spreeuw en de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow, waarin is opgenomen dat het verboden is om aangewezen flora- en fauna-activiteiten uit te voeren zonder omgevingsvergunning. In het Bal worden deze flora- en fauna-activiteiten benoemd en zijn de beschermingsregimes opgenomen voor inheemse planten en dieren. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Het tweede regime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. De aanvraag is tevens getoetst aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de huismus en de spreeuw, dit zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels welke beschermd zijn op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Voor de spreeuw geldt dat nesten in beginsel behoren tot categorie 5, waarbij het opzettelijk vernielen of beschadigen van een nestplaats slechts vergunningplichtig is indien sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen. Van dergelijke redenen is in dit geval sprake, omdat met de voorgenumen werkzaamheden niet alleen een bezette nestplaats verloren gaat, maar ook meerdere geschikte alternatieve nest- en broedgelegenheden binnen het plangebied. Daarnaast verdwijnt de bijbehorende functionele broedhabitat. Hierdoor wordt de geschiktheid van het gebied als broedlocatie voor de spreeuw structureel verminderd. Gezien de omvang van het project en de aantasting van zowel de bestaande nestplaats als de omliggende geschikte alternatieve nestplaatsen maakt de ingreep onderdeel uit van een bredere verslechtering van de lokale leefomgeving van de spreeuw. Om die reden is het verlies van de nestplaats in dit geval vergunningplichtig.

Paragraaf 11.2.2 van het Bal, met betrekking op de Vogelrichtlijn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor vogels een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren, of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus en de spreeuw.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis, dit is een van nature in Nederland in het wild levend dier van een soort genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Paragraaf 11.2.3 van het Bal, met betrekking op de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor plant- en diersoorten een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Op grond van artikel 8.74j en 8.74k, eerste lid, van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;

- de activiteit nodig is omdat ten minste één van de belangen genoemd in artikel 8.74j en 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde is; en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Tot slot geldt voor alle inheemse soorten in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een omgevingsvergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

Beoordeling

Natuurwaardenonderzoek en vergunningplicht

Eli Lilly Nederland B.V. is voornemens om werkzaamheden die zien op de aangevraagde soorten uit te voeren in het plangebied gelegen aan Zijlhoek en de Woerd te Valkenburg (ZH). Samengevat zijn de voorgenomen werkzaamheden als volgt:

- het kappen van alle bomen;
- het slopen van alle huizen, kassen en opstallen;
- het verleggen van een deel van de watergangen;
- het dempen van een deel van de watergangen;
- het realiseren van een farmaceutisch bedrijf inclusief bijbehorende buiteninrichting.

Om te bepalen of sprake is van een vergunningplichtige flora- en fauna-activiteit heeft natuurwaardenonderzoek plaatsgevonden. In 2026 heeft nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied, zoals weergegeven in appendix I.

Volgens het Kennisdocument huismus (BIJ12) dienen inventarisaties plaats te vinden op geschikte momenten van de dag waarop de meeste activiteit van huismussen waarneembaar is. Daarbij wordt aangegeven dat dit veelal enkele uren na zonsopkomst betreft, wanneer de temperatuur voldoende is opgelopen en de soort actief wordt, dan wel gedurende de laatste uren voor zonsondergang. Tijdens de onderzoeksronden van 1 april en 1 mei 2026, uitgevoerd tussen 09.00 uur en circa 14.00/14.30 uur, is ieder onderzoeksgebied gedurende minimaal 1,5 uur onderzocht op de aanwezigheid van huismussen en nestindicatief gedrag dan wel aanwijzingen voor nestplaatsen. Hierbij is gelet op zowel auditieve als visuele kenmerken die relevant zijn voor het vaststellen van broedplaatsen, waaronder roepende huismussen, bedelende jongen, aanvliegroutes, kwetterplekken, nestmateriaaltransport en andere nestindicatieve gedragingen. Daarnaast zijn potentiële nestlocaties in de bebouwing beoordeeld, waaronder openingen onder dakpannen, kieren en aanwezige nestkasten. De onderzoeksopzet heeft ertoe geleid dat iedere onderzoekslocatie gedurende een substantieel deel van de periode met verhoogde activiteit van de huismus is waargenomen. Bovendien zijn de onderzoeken verspreid uitgevoerd binnen het broedseizoen, waardoor verschillende fasen van de broedcyclus zijn meegenomen. Hierdoor is de kans vergroot dat eventueel aanwezige nestplaatsen en nestgebonden gedragingen worden vastgesteld. Gelet op de duur van de waarnemingen, de gerichte aandacht voor relevante gedragskenmerken, het uitvoeren van twee onderzoeksronden in de geschikte onderzoeksperiode en het uitvoeren van de onderzoeken op tijdstippen die aansluiten bij de piekactiviteit van de soort, kan worden geconcludeerd dat het onderzoek naar de huismus conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12) is uitgevoerd.

Het onderzoek naar de gewone dwergvleermuis is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2024). De aanwezigheid van (massa)winterverblijfplaatsen in het plangebied is op voorhand uitgesloten. De aanvraag betreft

grondgebonden woningen die permanent bewoond zijn. De woningen worden in de winter verwarmd ($> 18^{\circ}\text{C}$). Hierdoor wordt de temperatuur in de spouw, en van het binnen- en buitenspouwblad, te hoog om geschikt te zijn als overwinteringsverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Daarmee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is en de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis voldoende in kaart zijn gebracht.

De huismus en de spreeuw zijn in het plangebied aangetroffen. In het plangebied zijn de volgende functies aangetroffen:

- twee huismusnesten aan de Zonneveldslaan 9 onder de eerste rij dakpannen, noordzijde en aan de westzijde van de zuidelijk georiënteerde dakkapel;
- twee huismusnesten aan de Zijlhoeklaan 8 onder de eerste rij dakpannen, oostzijde;
- één huismusnest aan de Zijlhoeklaan 6 onder de eerste rij dakpannen, oostzijde;
- één spreeuwennest aan de Zonneveldslaan 9.

De exacte locaties zijn weergegeven in appendix II. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied zijn de volgende functies aangetroffen:

- één gecombineerde zomer- en paarverblijfplaats Zonneveldslaan 9;
- één paarterritorium Zijlhoeklaan 6-10.

De exacte locaties zijn weergegeven in appendix II. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is bekend dat deze in milde winters door één of enkele individuen gebruikt kunnen worden als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal.

Belangenonderbouwing

De omgevingsvergunning is aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

De belangen van de voorgenomen werkzaamheden zijn in de aanvraag toegelicht in het document 'Ecologisch activiteitenplan huismus en spreeuw, Zijlhoek en De Woerd, Valkenburg (ZH)' van 26 augustus 2026 en het document 'Ecologisch activiteitenplan vleermuis, Zijlhoek en de Woerd, Valkenburg (ZH)' van 24 september 2026.

De voorgenomen ontwikkeling van de geneesmiddelenfabriek van Eli Lilly in Valkenburg (gemeente Katwijk) dient een zwaarwegend openbaar belang dat is gelegen in de bescherming van de volksgezondheid en het versterken van de leveringszekerheid van geneesmiddelen. Zowel op Europees als nationaal niveau wordt het waarborgen van de beschikbaarheid van geneesmiddelen erkend als een publiek belang. De Europese Commissie heeft in diverse beleidsdocumenten benadrukt dat de Europese productiecapaciteit voor geneesmiddelen moet worden versterkt om de afhankelijkheid van kwetsbare internationale productieketens te verminderen en de strategische autonomie van Europa te vergroten. Ook het Rijk onderkent het belang van een robuuste geneesmiddelenvoorziening voor de continuïteit van de gezondheidszorg.

De beschikbaarheid van veilige, doeltreffende en tijdig leverbare geneesmiddelen vormt een essentiële randvoorwaarde voor het functioneren van de gezondheidszorg. Uit wetenschappelijke literatuur blijkt dat

geneesmiddelentekorten kunnen leiden tot vertraging van behandelingen, medicatiefouten, ongewenste gezondheidseffecten, hogere zorgkosten en risico's voor de patiëntveiligheid. Een betrouwbare productie- en distributieketen van geneesmiddelen is daarom van direct belang voor de bescherming van de volksgezondheid.

De voorgenomen fabriek van Eli Lilly voorziet in aanvullende Europese productiecapaciteit voor orale geneesmiddelen, zoals tabletten en capsules. Met deze uitbreiding wordt de productiecapaciteit binnen Europa vergroot en wordt de Europese farmaceutische keten minder afhankelijk van productie buiten Europa. Volgens Eli Lilly maakt de faciliteit onderdeel uit van een bredere uitbreiding van de productiecapaciteit voor geneesmiddelen die onder meer worden ingezet bij cardiometabole aandoeningen, neurologische aandoeningen, oncologische aandoeningen en immunologische ziekten. De aanwezigheid van extra productiecapaciteit binnen Europa maakt het mogelijk sneller te reageren op schommelingen in de vraag en draagt bij aan een stabielere geneesmiddelenvoorziening.

De noodzaak van een sterke Europese geneesmiddelenproductie is de afgelopen jaren verder onderstreept door de COVID-19-pandemie, geopolitieke ontwikkelingen en verstoringen van internationale toeleveringsketens. Deze gebeurtenissen hebben aangetoond dat afhankelijkheid van geconcentreerde of buiten-Europese productie aanzienlijke risico's met zich kan brengen voor de beschikbaarheid van essentiële geneesmiddelen. Het versterken van de Europese productiecapaciteit draagt daarom niet alleen bij aan de volksgezondheid, maar ook aan de maatschappelijke weerbaarheid en leveringszekerheid van kritieke voorzieningen.

Conclusie

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de realisatie van een farmaceutisch bedrijf noodzakelijk is voor de volksgezondheid doordat de Europese productiecapaciteit voor geneesmiddelen wordt vergroot en de leveringszekerheid van medicijnen wordt versterkt. Omdat een betrouwbare en toekomstbestendige geneesmiddelenvoorziening van essentieel belang is voor de volksgezondheid, dienen wij aan dit project dan ook een groot maatschappelijk belang toe in de afweging tegen het belang van de bescherming van de huismus, de spreekwurm en de gewone dwergvleermuis.

Zoals geschetst in de paragraaf 'gunstige staat van instandhouding' heeft het project een beperkte impact op de huismus, de spreekwurm en de gewone dwergvleermuis. Gelet op het zwaarwegend maatschappelijk belang voor de volksgezondheid weegt het belang van de realisatie van een farmaceutisch bedrijf zwaarder dan het belang van de bescherming van de hierboven genoemde soorten. Daarom zijn wij van oordeel dat de aan de aanvraag ten grondslag gelegde wettelijke belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de spreekwurm en de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project heeft als doel de realisatie van een geneesmiddelenfabriek van Eli Lilly, waarmee aanvullende Europese productiecapaciteit voor orale geneesmiddelen wordt gecreëerd. Het project draagt bij aan een robuuste, betrouwbare en toekomstbestendige geneesmiddelenvoorziening door de productie van geneesmiddelen binnen Europa te vergroten, de strategische autonomie van de Europese farmaceutische sector te versterken en de leveringszekerheid van geneesmiddelen voor patiënten te verbeteren. In de aanvraag is aangegeven welke alternatieven zijn overwogen en is een onderbouwing gegeven waarom deze alternatieven geen andere bevredigende oplossing zijn.

Locatie

Voorafgaand aan de keuze voor Valkenburg (ZH) is een locatieonderzoek uitgevoerd, waarbij 66 potentiële locaties in Europa zijn beoordeeld en teruggebracht tot een shortlist van zes locaties, waarvan twee locaties in Nederland. Uit dit onderzoek is gebleken dat er geen haalbare alternatieve locatie geïdentificeerd die aan de eisen van het

project kan voldoen. De voorgenenomen faciliteit vereist een groot aaneengesloten terrein waarop productiefaciliteiten, logistieke voorzieningen en ondersteunende infrastructuur kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast is de nabijheid van het Leiden Bio Science Park van essentieel belang vanwege de samenwerking met aanwezige kennisinstellingen en bedrijven binnen deze sector.

Verder beschikt deze locatie over de benodigde infrastructuur, waaronder voldoende capaciteit van nutsvoorzieningen, een geschikte ontsluiting voor transportbewegingen en de logistieke voorzieningen die noodzakelijk zijn voor een farmaceutische productielocatie van deze omvang. Tevens betreft het de enige locatie in de regio met een passende bestemming en planologische ruimte voor de beoogde ontwikkeling.

Inrichting en werkzaamheden

Ook ten aanzien van de inrichting van het project zijn alternatieven beschouwd. Een wezenlijke verkleining van de bouwmvang of een significante wijziging van de inrichting van de productiefaciliteit is niet haalbaar gebleken. Een dergelijke aanpassing zou leiden tot een substantiële beperking van de beoogde productiecapaciteit. Hierdoor zou het doel van de ontwikkeling, namelijk het versterken van de Europese productiecapaciteit voor geneesmiddelen en de leveringszekerheid daarvan, onvoldoende kunnen worden gerealiseerd. Bovendien zouden de aangetroffen nestplaatsen van de huismus en spreuww en de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis met deze alternatieve werkwijze eveneens verloren gaan. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de soorten te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol.

Planning

Bij de planning van de werkzaamheden is rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de huismus, de spreuww en de gewone dwergvleermuis. Een verdere aanpassing of uitstel van de werkzaamheden leidt echter niet tot het voorkomen van de overtreding van verbodsbepalingen, aangezien de aanwezige verblijf- en nestplaatsen uiteindelijk verloren gaan als gevolg van de noodzakelijke realisatie van het project. Een alternatieve planning biedt daarom geen bevredigende oplossing waarmee de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder effecten op de beschermde soorten. Door het treffen van mitigerende maatregelen wordt invulling gegeven aan het verminderen van de effecten op de soorten.

Conclusie

Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de spreuww en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is.

Staat van instandhouding

Om een omgevingsvergunning te mogen verlenen, mag kortgezegd de staat van instandhouding van de aangevraagde beschermde soort(en) niet verslechteren. Onderdeel van deze toetsing is ook of er mogelijk sprake is van cumulatieve effecten.

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Katwijk. Landelijk wordt de staat van instandhouding van de huismus als zeer ongunstig beoordeeld vanwege de sterke afname van de populatie sinds de jaren tachtig, hoewel de afgelopen twaalf jaar sprake is van een significante toename van het aantal broedparen. In Zuid-Holland zijn naar schatting 49.200 tot 82.000 broedparen aanwezig en is de populatie de afgelopen twaalf jaar stabiel gebleven. In de directe omgeving van het plangebied zijn meerdere broedlocaties aanwezig, met in totaal ten minste 18 tot 19 broedparen op nabijgelegen adressen. Daarnaast zijn binnen een straal van 1.500 meter van de aangetroffen nestplaatsen in de afgelopen vijf jaar 111 huismussen waargenomen. Dit duidt op een duurzame aanwezigheid van de soort in de omgeving en een gunstige regionale staat van instandhouding. Als gevolg van de werkzaamheden gaan vijf nestplaatsen van de huismus verloren.

De spreeuw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Katwijk en de omliggende regio. Landelijk bevindt de soort zich al langere tijd in een afnemende trend, waardoor de staat van instandhouding als ongunstig wordt beschouwd. Belangrijke oorzaken zijn veranderingen in de inrichting van stedelijk gebied, afname van geschikte nestgelegenheden door renovatie en isolatie van gebouwen, en een verminderd voedselaanbod als gevolg van veranderingen in groenbeheer en landbouw. Tussen 2018 en 2020 werd de Nederlandse broedpopulatie geschat op circa 500.000 tot 1.000.000 broedparen. In de provincie Zuid-Holland komt de spreeuw nog steeds algemeen voor en zijn verspreid over stedelijke en landelijke gebieden broedpopulaties aanwezig. Uit verspreidingsgegevens van de NDFF blijkt dat de soort in de directe omgeving van het plangebied en in de kern van Valkenburg regelmatig is waargenomen. Daarnaast is in de omgeving geschikt foerageer- en leefgebied aanwezig. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat de regionale staat van instandhouding van de spreeuw in de omgeving van Valkenburg op dit moment gunstig is. Als gevolg van de werkzaamheden gaat één nestplaats van de spreeuw verloren.

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Katwijk. De gewone dwergvleermuis is de meest algemeen voorkomende vleermuissoort in Nederland en wordt verspreid over het gehele land aangetroffen. In de Soortenstandaard Gewone Dwergvleermuis (2014) is de landelijke staat van instandhouding als gunstig beoordeeld. Voor de soort wordt veelvuldig gebruikgemaakt van gebouwen als verblijfplaats, waarbij onder meer spouwmuren, ruimtes achter gevelbetimmering en openingen onder dakpannen worden benut als zomer-, paar- en winterverblijfplaats. Gelet op de brede verspreiding van de soort, het algemene voorkomen in Nederland en de aanwezigheid van geschikt leefgebied in de omgeving van het plangebied, wordt verwacht dat ook de lokale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis gunstig is. Derhalve wordt geconcludeerd dat de gunstige staat van instandhouding van de soort op lokaal niveau niet in het geding is. Als gevolg van de werkzaamheden gaan één zomer/paarverblijfplaats en één paarverblijfplaats, met mogelijk milde winterfunctie, van de gewone dwergvleermuis verloren.

Maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de staat van instandhouding van de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Ecologisch activiteitenplan huismus en spreeuw, hoofdstuk 6' van 15 oktober 2026 en 'Ecologisch activiteitenplan vleermuizen, hoofdstuk 6' van 24 september 2026 en de gegevens 'Beantwoording verzoek aanvullende informatie' van 15 oktober 2026.

De voorgestelde maatregelen om de negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden zoveel mogelijk te mitigeren en te compenseren achten wij in grote lijnen voldoende. Op een aantal onderdelen hebben wij de maatregelen aangescherpt in de specifieke voorschriften om de staat van instandhouding van de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis te kunnen borgen. Hieronder lichten wij dit toe. In deze beschikking zijn verder algemene voorschriften opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de omgevingsvergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Huisumus en spreeuw

Als gevolg van de werkzaamheden gaan vijf nesten van de huismus en één nestplaats van de spreeuw verloren. Op 15 juli 2026 zijn 12 tijdelijke nestkasten van het type 'Anton' gerealiseerd aan de gevels van het gebouw aan de Voorschoterweg 24. De locatie aan de Voorschoterweg 24 betreft de dichtstbijzijnde beschikbare locatie waarvoor toestemming voor plaatsing van tijdelijke nestvoorzieningen kon worden verkregen. In de directe omgeving van de aangetroffen nestplaatsen zijn diverse potentiële locaties onderzocht en zijn bewoners en eigenaren benaderd met het verzoek medewerking te verlenen aan de plaatsing van tijdelijke nestkasten. Voor plaatsing op particuliere woningen binnen een straal van 200 meter van de oorspronkelijke nestlocaties is echter geen toestemming verkregen.

De tijdelijke nestvoorzieningen aan de Voorschoterweg 24 bevinden zich op meer dan 500 meter van de bestaande nestlocaties. Hoewel deze voorzieningen qua aantallen, plaatsingshoogte en beschutting geschikt worden geacht als alternatieve nestgelegenheid, kan vanwege de afstand niet worden gegarandeerd dat de functionaliteit van de directe lokale nestomgeving volledig behouden blijft. Om die reden is, aanvullend op de tijdelijke nestkasten aan de Voorschoterweg 24, op circa 240 meter ten noordwesten van de aangetroffen huismusnesten en op circa 125 meter ten westen van de aangetroffen huismus- en spreeuwennesten aanvullende tijdelijke nestgelegenheid gerealiseerd in de vorm van een huismustil. Deze huismussentil van Bats & Birds is op 18 augustus 2026 geplaatst op het terrein van Eli Lilly. Het betreft een voorziening met 24 afzonderlijke nestverblijven, geschikt voor zowel de huismus als de spreeuw. De locaties van de tijdelijke voorzieningen zijn weergegeven in appendix III.

In de permanente situatie worden acht permanente inbouwkasten van het type SPP1 van Unitura voor de spreeuw en 55 permanente nestvoorzieningen van het type HMP2 van Unitura voor de huismus ingebouwd in de gevels van de nieuwbouw. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare broedperiode worden de nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat de huismus en de spreeuw aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van weringsborstels in de dakgoten. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12).

Om ervoor te zorgen dat de huismus en de spreeuw niet aanwezig zijn in het plangebied wanneer de werkzaamheden starten, is het van belang om de bebouwing op de juiste wijze en in de juiste periode ongeschikt te maken voor huismussen en de spreeuw. Op deze wijze wordt voorkomen dat de huismus en de spreeuw in de bebouwing aanwezig zijn tijdens het uitvoeren van werkzaamheden, en mogelijk gewond raken of gedood worden. Het belangrijkste hierbij is dat er ongeschikt wordt gemaakt op een moment dat de huismussen en de spreeuw nog niet begonnen zijn met broeden. In de voorschriften hebben wij daarom opgenomen dat het ongeschikt maken dient plaats te vinden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het kwetsbare broedseizoen van de huismus en de spreeuw dat loopt van 1 maart tot en met 31 augustus.

Bij het ongeschikt maken, dat uiterlijk op 31 oktober moet plaatsvinden, is de geplaatste huismussentil nog niet de volledige gewenningsperiode van drie maanden aanwezig geweest die het Kennisdocument Huismus aanbeveelt. De vereiste tijdelijke nestgelegenheden aan de Voorschoterweg 24 zijn gerealiseerd overeenkomstig de uitgangspunten en eisen uit het Kennisdocument Huismus. Daarbij wordt onderkend dat de afstand tussen de tijdelijke voorzieningen en de weg te nemen nestlocaties groter is dan de in het kennisdocument genoemde voorkeursafstand. Het ongeschikt maken van de woningen vindt plaats buiten het broedseizoen, waardoor verstoring van bezette nesten, eieren of jongen wordt voorkomen. De afwijkingen worden in de voorliggende situatie aanvaardbaar geacht vanwege het feit dat de huismussentil niet de enige maatregel is, het ruime aanbod aan gerealiseerde vervangende nestgelegenheden, de beschikbaarheid van voldoende alternatieve nestgelegenheid en het ongeschikt maken van de woningen buiten het broedseizoen.

Huismusnesten zijn jaarrond beschermd. Zoals eerder toegelicht wordt het nest van de spreeuw om zwaarwegende ecologische redenen ook gecategoriseerd als jaarrond beschermd. De winterperiode geldt als de minst kwetsbare periode, waardoor ongeschikt maken in deze periode de voorkeur heeft. Hier zijn echter ook uitzonderingen aan verbonden. Het is verboden om de nesten ongeschikt te maken gedurende koude perioden. Een koude periode is een periode van vijf opeenvolgende dagen met ten minste drie dagen (nacht-)vorst. Gedurende deze periode is het verboden om de nestplaatsen ongeschikt te maken om te voorkomen dat individuen in rust worden verstoord en tijdens slechte weersomstandigheden gedwongen zijn nieuwe rustlocaties te vinden. In een koud, nat voorjaar is

het broedsucces lager. Bij een warm najaar en een hoger voedselaanbod is de kans op vervolglegels in september groter. Een ecologisch deskundige met expertise op het gebied van de huismus en spreeuw dient vast te stellen of sprake is van late vervolglegels. Indien dit het geval is, dient het ongeschikt maken te worden uitgesteld totdat de ecologisch deskundige het plangebied heeft vrijgegeven.

Het ongeschikt maken van de bebouwing voor de huismus en de spreeuw dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de onderste drie rijen dakpannen of het plaatsen van weringsborstels. Dit moet onder begeleiding van een ecologisch deskundige plaatsvinden. Indien er nesten in gebruik zijn, dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de vogels de nestlocaties uit eigen beweging hebben verlaten. De huismus en de spreeuw zijn opportunistische soorten waardoor herkolonisatie van een gebouw mogelijk is. Huismussen en spreeuwen kunnen bijvoorbeeld door onjuist bevestigde of verweerde weringsborstels toch invliegen of nadat de onderste drie rijen dakpannen zijn verwijderd, onder de vierde rij dakpannen kruipen. Daarom is het van belang dat de maatregelen waarmee ongeschikt gemaakt is, nog functioneel zijn vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden en dat gecontroleerd wordt of huismussen de nestplaats(en) daadwerkelijk hebben verlaten. Maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden vindt een controle plaats door een ecologisch deskundige (voorschrift 5) om vast te stellen dat er op dat moment geen huismussen en spreeuwen in de bebouwing verblijven. De ecologisch deskundige bepaalt wanneer de bebouwing vrijgegeven kan worden voor het starten van de werkzaamheden.

Ontwikkelen van permanent leefgebied

De huismus is zeer honkvast. Ze leggen niet meer dan enkele honderden meters af en zijn sterk gebonden aan de kolonie. Daarom is de soort sterk afhankelijk van een geschikte leefomgeving nabij zijn nestplaats. Als de verschillende elementen waaronder het aanbod aan voedsel, stofbad, drinkwater en beschutting te ver uit elkaar liggen wordt het leefgebied niet langer functioneel. Om de functionaliteit van nabijgelegen nestplaatsen te kunnen behouden is het van belang dat al deze elementen in de nabije omgeving aanwezig zijn en zoveel als mogelijk overeenkomen met de oorspronkelijke situatie. Daartoe dient een alternatief leefgebied gerealiseerd te worden dat minimaal dezelfde oppervlakte en kwaliteit aan groengebied bevat. Het leefgebied dient te bestaan uit een combinatie van inheemse struiken, hagen en/of bomen en niet-hechtende gevelbegroeiing. Om ervoor te zorgen dat de beplanting in het leefgebied voldoende robuust is, achten wij het noodzakelijk om de beplanting in groepsverband aan te planten.

Om de functionaliteit van het alternatieve essentieel leefgebied in de beginfase te optimaliseren dient gebruik gemaakt te worden van een kruidenrijk zaadmengsel. Zo kan ten minste 20% van het gebied ingezaaid worden waardoor snel extra voedsel en structuur beschikbaar komt. Onder een kruidenrijk zaadmengsel worden inheemse bloem- en kruidensoorten met een opvolgende bloei- en zaadproductie van vroeg voorjaar tot late herfst verstaan. Het alternatieve essentieel leefgebied dient te allen tijde geschikt te blijven voor huismussen. Dat betekent dat het leefgebied behouden moet blijven en er geen grootschalige veranderingen mogen plaatsvinden binnen dit leefgebied, waardoor het leefgebied niet meer geschikt kan zijn voor de huismus. Dit dient jaarlijks gecontroleerd te worden. Wanneer toch sprake is van veranderingen binnen dit leefgebied, dient dit hersteld te worden.

Gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaan één zomer-/paarverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Op 15 juli 2026 zijn 18 tijdelijke vleermuiskasten van het type 'Mark' gerealiseerd aan de gevels van het gebouw aan de Voorschoterweg 24. De tijdelijke voorzieningen bevinden zich op een grotere afstand dan de in het Kennisdocument aanbevolen voorkeursafstand van circa 200 meter. Deze grotere afstand wordt echter aanvaardbaar geacht doordat een overcompensatie aan tijdelijke verblijfplaatsen wordt aangeboden, waarbij sprake is van variatie in oriëntatie en microklimaat. Hierdoor zijn voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar. Daarnaast betreft het de meest nabijgelegen locatie waarvoor toestemming voor plaatsing van de voorzieningen is verkregen.

Aanvullend zijn op 18 augustus 2026 twee vleermuispaalkasten geplaatst op circa 240 meter ten noordwesten van het aangetroffen paarterritorium en op circa 125 meter ten westen van de aangetroffen zomerverblijfplaats. De locaties van de tijdelijke voorzieningen zijn weergegeven in appendix III.

In de permanente situatie dienen ten minste acht voorzieningen te worden ingebouwd in de gevels van het gebouw, conform het meest recente Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12). Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

In de actieve periode worden de zomer-/paarverblijfplaats en de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van exclusion flaps, het aanbrengen van rugvulling of, indien nodig, het dichtzetten van loodslabben.

Naast de woning aan de Zonneveldslaan 9 met aanwezigheid van een zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, dienen ook de woningen aan de Zijlhoeklaan 6 - 10, waar één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is vastgesteld, ongeschikt te worden gemaakt. Omdat binnen het territorium van deze paarverblijfplaats meerdere potentiële verblijfplaatsen kunnen worden gebruikt en de exacte locaties van alle verblijfplaatsen niet bekend zijn, dienen deze woningen integraal ongeschikt te worden gemaakt. Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis, die loopt van 1 april tot en met 31 oktober. De exclusion flaps waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 10° Celsius, een windkracht van maximaal 4 Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden. Het daaropvolgende controlebezoek moet uiterlijk zijn uitgevoerd op 15 oktober. Alleen bij gunstige weersomstandigheden kan dit controlebezoek uiterlijk op 31 oktober worden uitgevoerd. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften.

Aangezien de exacte invliegopeningen niet van alle aangetroffen verblijfplaatsen bekend zijn, en ook vanwege het verhuisgedrag van vleermuizen binnen gevel(s) en gebouwen, dienen de gehele gevels van de woningen ongeschikt gemaakt te worden. Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het per drie meter toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap. Er wordt expliciet geen gebruik gemaakt van netten, folie of purschuim. Na het ongeschikt maken wordt een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De ecologisch deskundige dient verslag te doen van het ongeschikt maken in het ecologisch logboek (voorschrift 7). Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

Bij het ongeschikt maken, dat uiterlijk op 31 oktober moet plaatsvinden, zijn de geplaatste paalkasten nog niet gedurende de volledige gewenningsperiode aanwezig geweest zoals aanbevolen in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. De vereiste tijdelijke vleermuisvoorzieningen aan de Voorschoterweg 24 zijn gerealiseerd overeenkomstig de uitgangspunten en eisen uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. Daarbij wordt onderkend dat de afstand tussen de tijdelijke voorzieningen en de weg te nemen verblijfplaatsen groter is dan de in het kennisdocument genoemde voorkeursafstand. Het ongeschikt maken van de woningen vindt plaats buiten de kwetsbare winterperiode van de gewone dwergvleermuis, waardoor verstoring wordt voorkomen. De afwijkingen worden in de voorliggende situatie aanvaardbaar geacht vanwege het feit dat de twee vleermuispaalkasten niet de

enige maatregel is, de overcompensatie aan gerealiseerde vervangende vleermuisvoorzieningen en het ongeschikt maken van de woningen buiten de kwetsbare winterperiode.

De permanente voorzieningen zijn nog niet volledig tot in detail uitgewerkt. Om die reden hebben wij in de voorschriften opgenomen dat de permanente voorzieningen dienen te voldoen aan de eisen in de Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

Cumulatie

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij ook onderzocht of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. In de omgeving van het plangebied geldt een aantal omgevingsvergunningen, die geen betrekking hebben op dezelfde lokale populatie van de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis. Gezien de omvang van dit project en het beperkte effect van andere projecten is de impact op de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis echter minimaal en is er geen sprake van negatieve cumulatieve effecten op de staat van instandhouding van de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. De werkzaamheden leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren. Kijk voor meer informatie op: <https://omgevingswet.overheid.nl/checken>.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat de aanvraag voldoet aan het toetsingskader dat betrekking heeft op de in de aanvraag opgenomen flora- en fauna-activiteit en beschermde soorten, zodat de aangevraagde omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet wordt verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. De omgevingsvergunning treedt in werking vanaf de dag na bekendmaking en is geldig tot en met 31 december 2030.

Appendix I. Plangebied

Figuur 1: Topografische ligging van het plangebied (Blauw) (Sweco Nederland, 2026).

Appendix II. Locatie verblijfplaatsen van de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis

Figuur 2: Resultaten van het nader onderzoek huismus en spreeuw (Sweco Nederland, 2026).

Figuur 3: Resultaten van het nader onderzoek gewone dwergvleermuis voorjaarsonderzoek (Sweco Nederland, 2026).

Figuur 4: Resultaten van het nader onderzoek gewone dwergvleermuis najaarsonderzoek (Sweco Nederland, 2026).

Appendix III. Locatie tijdelijke voorzieningen van de huismus, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis

Figuur 5: Locatie tijdelijke voorzieningen huismus en spreeuw (Sweco Nederland, 2026).

Figuur 6: Locatie tijdelijke voorzieningen huismus en spreeuw (Sweco Nederland, 2026).

Figuur 7: Geplaatste vleermuispaalkast en huismustil (Sweco Nederland, 2026).

Figuur 8: Locatie tijdelijke voorzieningen gewone dwergvleermuis (Sweco Nederland, 2026).